

Ένα ελαιοτριβείο εστία πολιτισμού

Με συναυλία του Γιώργου Νταλάρα θα εγκαινιαστεί το Σάββατο 29 Ιουλίου η νέα ανανεωμένη περίοδος λειτουργίας του Μουσείου Βρανά, στον οικισμό Παπάδο, στον κόλπο της Γέρας, 20 χιλιόμετρα από την πόλη της Μυτιλήνης

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ**
k.nikolopoulos@realnews.gr

Ένα από τα παλαιότερα ελαιοτριβεία της Λέσβου, το Μουσείο Βρανά, που ιδρύθηκε το 1887 από τον παππού του μεγάλου Έλληνα ποιητή, **Οδυσσέα Ελύτη** και λειτουργήσε ανελλιπώς ως τις αρχές της δεκαετίας του 1970, ανοίγει τις πύλες του εγκαινιάζοντας από το Σάββατο 29 Ιουλίου μια νέα περίοδο λειτουργίας. Η γιορτινή βραδιά των εγκαινίων θα ολοκληρωθεί με μια πανηγυρική συναυλία του κορυφαίου καλλιτέχνη **Γιώργου Νταλάρα**, στη μεγάλη αυλή του συγκροτήματος. Το ιστορικό ελαιοτριβείο αγοράστηκε το 1999 από μέλη της μη κερδοσκοπικής Εταιρείας «Αρχιπέλαγος», τα οποία το παραχώρησαν σε εταιρεία, με πρόεδρο τον αείμνηστο **Νίκο Κούνδουρο**, για να γίνει μουσείο και χώρος πολιτισμού. Οι εργασίες αποκατάστασης ξεκίνησαν το 2005 και κράτησαν περίπου τέσσερα χρόνια, ενώ σήμερα ο πρώην υπουργός και πρόεδρος της Εταιρείας «Αρχιπέλαγος», **Νίκος Σηφουνάκης**, κρατά «ζωντανή» την ιστορία του τόπου και την αυθεντικότητα του ελαιοτριβείου.

Σήμερα, το Μουσείο-Ελαιοτριβείο Βρανά διαθέτει άριστες υποδομές για τη φιλοξενία διαφόρων εκδηλώσεων, όπως συναυλίες, κινηματογραφικές προβολές, περιοδικές εκθέσεις, συνέδρια κ.ά. Στους χώρους του παρουσιάζονται τα στάδια και τα μέσα της μηχανοκίνητης ελαιουργίας και μέρος του σπάνιου αρχαιολογικού που ανασύρθηκε από τα ερείπια του εργοστασίου. Επίσης, λειτουργούν δύο ξεχωριστές μόνιμες εκθέσεις.

Η σχέση με τον Ελύτη

Ένα από τα στοιχεία που κάνουν ξεχωριστό το Μουσείο-Ελαιοτριβείο Βρανά είναι η συμβολική σύνδεσή του με τον Οδυσσέα Ελύτη. Ο Βρανάς ήταν ο παππούς του Ελύτη από την πλευρά της μητέρας του, **Μαρίας**.

Το γεγονός ότι το ελαιοτριβείο αποτελεί ένα ευδιάκριτο ίχνος της καταγωγής του, σε συνδυασμό με τον εορτασμό των 100 χρόνων από τη

γέννηση του σπουδαίου ποιητή το 2011, στάθηκε αφορμή για τη δημιουργία μιας μόνιμης έκθεσης στο μουσείο, με θέμα τη βαθιά σχέση του ποιητή με τη Λέσβο, μια σχέση που ξεπερνά τους δεσμούς αίματος και οικογενειακής καταγωγής. Η έκθεση δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το Αρχείο Ελύτη και την ποιήτρια **Ιουλίτα Ηλιοπούλου** και την επιμελήθηκε ο σκηνοθέτης **Μάνος Ευστρατιάδης**.

Η μόνιμη έκθεση εικαστικών έργων, εμπνευσμένων από το παλιό λιοτρίβι, είναι αποτέλεσμα ενός «πειράματος» διαλόγου ανάμεσα στο μουσείο-μνημείο και 13 σύγχρονους δημιουργούς, που συντόνισε ο **Θανάσης Νιάρκος**.

Η αναστήλωση

Η Πολιτιστική Εταιρεία «Αρχιπέλαγος» αντιμετώπισε το ερειπωμένο κτιριακό συγκρότημα του Ελαιοτριβείου Βρανά ως ένα μνημιακό σύνολο της βιομηχανικής και της τοπικής ιστορίας, που άξιζε να διασωθεί, να αποκατασταθεί και να αναδειχθεί. Με την πλήρη αρχιτεκτονική και μηχανολογική αποκατάστασή του και την πλαίσωση των χώρων και των μηχανημάτων με το κατάλληλο εποπτικό υλικό, το παλιό ελαιοτριβείο μετατράπηκε σε ένα ελκυστικό μουσείο.

Καθώς τα κυριότερα μηχανήματα -πετρελαιομηχανή, ελαιόμυλος, πιεστήριο, ο άξονας με τους ιμάντες μεταφοράς της κίνησης- έχουν τη δυνατότητα να τεθούν σε πλήρη λειτουργία και να «ζωντανέψουν» το εργοστάσιο, καθιστούν το συγκεκριμένο μουσείο μοναδικό μνημείο.

«Ένα από τα σημαντικότερα έργα που υλοποιήθηκε είναι η εναλλακτική δυνατότητα λειτουργίας, μέσω μηχανισμού ηλεκτροκίνησης, του ιστορικού μηχανολογικού εξοπλισμού

του μουσείου. Αυτό σημαίνει ότι ένας μύλος, μια αντλία και ένα πιεστήριο, μέσω της μεταφοράς κίνησης από τους ιμάντες, θα μπορούν να λειτουργούν πλήρως και συνεχώς. Το μουσείο-ελαιοτριβείο μας θα είναι ίσως το μόνο στη χώρα μας, αλλά και στην Ευρώπη, που θα μπορεί ανά πάσα στιγμή ο επισκέπτης να βιώσει πώς ακριβώς γίνονταν η έκθλιψη της ελιάς και η διαδικασία παραγωγής του ελαιολάδου», δηλώνει στη **Realnews** ο πρόεδρος της Εταιρείας «Αρχιπέλαγος», **Νίκος Σηφουνάκης**. Παράλληλα, επισημαίνει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα σχολεία, τους μαθητές και τους φοιτητές να βιώσουν αυτή τη μοναδική εμπειρία, πώς δηλαδή πριν από 136 χρόνια που πρωτολειτούργησε αυτό το ελαιοτριβείο γινόταν η παραγωγή του λαδιού.

Δαπάνες

Όπως αναφέρει ο Ν. Σηφουνάκης, το έργο εντάχθηκε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Leader με χρηματοδότηση 430.000 ευρώ, η συνολική δαπάνη του ανήλθε σε περίπου 650.000 ευρώ και το υπερσυμβατικό ποσό καλύφθηκε κατά ένα μέρος από το «Αρχιπέλαγος», ενώ το υπόλοιπο από ιδιωτικές χορηγίες.

«Στα σχεδόν 20 χρόνια βίου του μουσείου, παρά τις μεγάλες προσπάθειες του αείμνηστου προέδρου **Νίκου Κούνδουρου**, του αντιπροέδρου **Λευτέρη Παπαδόπουλου**, των ολίγων ενεργών μελών μας, τα έσοδα του μουσείου μας μετά βίας καλύπτονται την εξόφληση των λογαριασμών της ΔΕΗ. Καταφέραμε όλα αυτά τα 20 χρόνια να κρατήσουμε και κρατάμε καθημερινά ανοικτό το μουσείο. Είναι γνωστό ότι κανένα μουσείο δεν ζει από τα έσοδα των εισιτηρίων του και είναι αναγκαία η συστράτευση όλων των πολιτών με ενδιαφέρον για την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας για την ενδυνάμωση των χορηγιών», αναφέρει στην «R» ο Ν. Σηφουνάκης.

Λειτουργούν

Τα κυριότερα μηχανήματα -πετρελαιομηχανή, ελαιόμυλος, πιεστήριο, ο άξονας με τους ιμάντες μεταφοράς της κίνησης- έχουν τη δυνατότητα να τεθούν σε πλήρη λειτουργία και να «ζωντανέψουν» το εργοστάσιο

Ο ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ και πρόεδρος της Εταιρείας «Αρχιπέλαγος», Νίκος Σηφουνάκης, κρατά «ζωντανή» την ιστορία του τόπου και την αυθεντικότητα του ελαιοτριβείου